

Comisia
Europeană

O viață bună, în limitele planetei noastre

Al șaptelea PAM – Programul general al Uniunii de acțiune pentru mediu până în 2020

Încă de la mijlocul anilor 1970, politica UE privind mediul a fost orientată prin programe de acțiune care au definit obiectivele prioritare de atins într-un anumit număr de ani. Programul actual, al șaptelea de acest tip, a fost adoptat de către Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene în noiembrie 2013 și vizează perioada de până în 2020.

Prin acest program de acțiune pentru mediu (PAM), UE a consimțit să depună eforturi mai mari pentru a proteja capitalul nostru natural, a stimula creșterea și inovarea caracterizate printr-o utilizare eficientă a resurselor și prin emisii reduse de carbon și a proteja sănătatea și bunăstarea oamenilor – respectând limitele naturale ale planetei.

Este o strategie comună, menită să orienteze acțiunile viitoare ale instituțiilor UE și ale statelor membre, care sunt responsabile împreună de implementarea strategiei și de atingerea obiectivelor prioritare ale acesteia.

Orientarea programului se bazează pe o viziune pe termen lung:

🍃 În 2050 vom trăi bine, în limitele ecologice ale planetei. Prosperitatea noastră și mediul sănătos vor fi rezultatul unei economii inovatoare, circulare, în care nu se irosește nimic și în care resursele naturale sunt gestionate în mod durabil, biodiversitatea este protejată, prețuită și refăcută, astfel încât să sporească rezistența societății noastre. Creșterea noastră cu emisii scăzute de dioxid de carbon a fost multă vreme decuplată de utilizarea resurselor, stabilind ritmul unei societăți globale sigure și durabile. ”

Programul enumeră nouă obiective prioritare și ce trebuie să facă UE pentru a le atinge până în 2020. Acestea sunt:

1. protejarea, conservarea și ameliorarea capitalului natural al Uniunii;
2. trecerea Uniunii la o economie verde și competitivă, cu emisii reduse de dioxid de carbon și eficiență din punctul de vedere al utilizării resurselor;
3. protejarea cetățenilor Uniunii de presiunile legate de mediu și de riscurile la adresa sănătății și a bunăstării;
4. sporirea la maximum a beneficiilor legislației Uniunii în domeniul mediului prin îmbunătățirea punerii în aplicare a acesteia;
5. dezvoltarea cunoștințelor privind mediu și lărgirea bazei de date pentru politică;
6. asigurarea de investiții pentru politica în domeniul mediului și al climei și justificarea costurilor ecologice ale oricăror activități care țin de societate;
7. o mai bună integrare a considerentelor legate de mediu în alte domenii de politică și asigurarea coerenței în momentul formulării unor politici noi;
8. creșterea sustenabilității orașelor Uniunii;
9. sprijinirea Uniunii în vederea unei abordări mai eficace a provocărilor în materie de mediu și de climă la nivel internațional.

Priorități tematice

Programul identifică trei domenii prioritare în care sunt necesare acțiuni suplimentare pentru **a proteja natura și a consolida reziliența ecologică, a impulsiona creșterea în condițiile unei utilizări eficiente a resurselor și ale unor emisii reduse de dioxid de carbon**, precum și **a proteja sănătatea și bunăstarea umană împotriva amenințărilor** legate de poluare, de substanțele chimice și de impactul schimbărilor climatice.

1. Primul domeniu de acțiune este legat de „**capitalul uman**” – de la solul fertil și terenurile și mările productive până la apele dulci și aerul curat – precum și de biodiversitatea de la baza acestuia. Capitalul natural include servicii vitale precum polenizarea plantelor, protecția naturală împotriva inundațiilor și reglarea climei. Uniunea s-a angajat să oprească pierderea biodiversității și să aducă mediul marin și apele Europei într-o stare bună. Mai mult, UE a creat mijloacele de realizare a acestui obiectiv, prin angajamente cu caracter obligatoriu, inclusiv Directiva-cadru privind apa, Directiva privind calitatea aerului și directivele „Habitat” și „Păsări”, alături de asistența financiară și tehnică. Cu toate acestea, mediul nostru este supus unor presiuni considerabile. Se înregistrează în continuare pierderi de biodiversitate în Europa, iar numeroase ecosisteme sunt grav deteriorate, fiind astfel necesare eforturi sporite.

În acest scop, PAM exprimă angajamentul UE, al autorităților naționale și al părților interesate de a accelera atingerea obiectivelor **Strategiei pentru 2020 în domeniul biodiversității** și ale **Planului pentru salvagardarea**

resurselor de apă ale Europei. Există și aspecte care necesită acțiuni suplimentare la nivelul UE și la nivel național, cum ar fi protejarea solurilor și utilizarea durabilă a terenurilor și a resurselor forestiere. Programul stabilește necesitatea unor acțiuni mai eficace pentru protejarea oceanelor și a mărilor, salvagardarea fondurilor de pescuit și reducerea cantității de deșeuri marine.

2. Al doilea domeniu de acțiune vizează condițiile care vor contribui la transformarea UE într-o economie caracterizată prin **utilizarea eficientă a resurselor și emisii reduse de dioxid de carbon**. În acest scop sunt necesare următoarele:

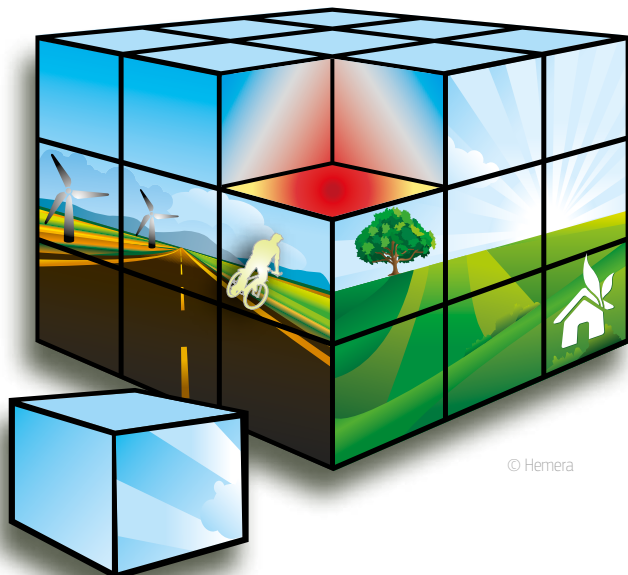
- realizarea completă a pachetului climă și energie pentru atingerea obiectivelor 20-20-20 și stabilirea de comun acord a etapelor următoare ale politicii privind climatul dincolo de anul 2020;
- ameliorarea semnificativă a performanțelor de mediu ale produselor pe durata ciclului de viață al acestora;
- diminuarea impactului ecologic al consumului, inclusiv aspecte precum reducerea risipei de alimente și utilizarea durabilă a biomasei.

Se acordă o atenție deosebită transformării deșeurilor într-o resursă, prin accentuarea măsurilor de prevenire, re folosire și reciclare, precum și de eliminare treptată a practicilor risipitoare și dăunătoare cum este depozitarea deșeurilor. Presiunea privind apa afectează tot mai multe zone ale Europei – nu în ultimul rând ca urmare a schimbărilor climatice –, subliniindu-se necesitatea unor acțiuni suplimentare pentru utilizarea mai eficientă a apei.

În contextul creșterii prețurilor resurselor naturale, al deficitelor și al dependenței de importuri, competitivitatea Europei și capacitatea sa de creștere sustenabilă vor depinde de sporirea eficienței utilizării resurselor în toate sectoarele economice. PAM solicită definirea unor **indicatori și valori-țintă privind eficiența utilizării resurselor**, pentru orientarea decidenților publici și privați.

Avantajele unei economii eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor se fac simțite în numeroase sectoare. **Tehnologiile și serviciile ecologice reprezintă o poveste de succes importantă**, locurile de muncă aferente acestora având un ritm de creștere de 3% pe an. Piața globală a industriilor ecologice, evaluată în prezent la o mie de miliarde de euro, se va dubla, potrivit estimărilor, în următorii 10 ani. Aceasta este o veste bună pentru companiile europene care se situează deja pe poziții de frunte la nivel mondial în ceea ce privește reciclarea și eficiența energetică.

3. Al treilea domeniu cheie de acțiune vizează riscurile cu care se confruntă **sănătatea și bunăstarea oamenilor**, cum ar fi poluarea aerului și a apelor, poluarea fonică și substanțele toxice.

Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății, factorii de mediu ar putea fi răspunzători pentru până la 20% dintre toate decesele din Europa. Europa are deja standarde ridicate ale calității aerului, dar poluarea continuă să se situeze peste nivelurile acceptabile în numeroase orașe. PAM stabilește angajamente menite să îmbunătățească implementarea legislației existente și să asigure reducerea în continuare a poluării atmosferice și fonice. De asemenea, PAM stabilește o viziune pe termen lung a unui **mediu netoxic** și propune abordarea riscurilor asociate utilizării substanțelor chimice în produse și în amestecuri chimice, în special în ceea ce privește substanțele care afectează sistemul endocrin. În paralel, se are în vedere un cadru mai previzibil, combinat cu investiții sporite în domeniul cunoașterii, pentru a încuraja inovarea și dezvoltarea unor soluții mai durabile.

O bază solidă

Noiul program include un „cadru permisiv”, cu următoarele patru obiective prioritare care să susțină Europa în atingerea acestor obiective: o mai bună implementare a legislației, o mai bună informare prin ameliorarea bazei de cunoștințe, investiții mai mari și mai înțelepte pentru mediu și integrarea deplină a cerințelor și a considerentelor de mediu în alte politici.

4. Ameliorarea **implementării** legislației existente va genera numeroase beneficii. Un studiu pregătit pentru Comisie în 2012 estima că implementarea completă a legislației UE privind deșeurile ar duce la economii de 72 de miliarde € pe an, ar spori cifra de afaceri anuală a sectorului de salubritate și reciclare din UE cu 42 de miliarde € și ar crea peste 400 000 de noi locuri de muncă până în 2020. Implementată corect, legislația UE în domeniul mediului creează condiții de concurență echitabilă și oportunități pentru investiții durabile pe piața unică, în plus față de beneficiile de mediu.

PAM recunoaște importanța pe care o are sporirea substanțială a accesului publicului la informații pentru o mai bună înțelegere de către acesta a aspectelor legate de mediu și pentru ca oamenii să poată asigura ameliorări ale mediului propriu. Programul recunoaște necesitatea unui sistem mai amplu de inspecții și supraveghere, precum și a unui acces sporit la justiție în probleme de mediu.

5. Cercetarea științifică, monitorizarea și raportarea noutăților în materie de mediu ne ajută să înțelegem tot mai bine mediul. Această **bază de cunoștințe** trebuie să devină mai accesibilă pentru cetățeni și pentru factorii politici, pentru ca politica să se bazeze în continuare pe o înțelegere clară a stării mediului. În același timp, abordarea UE în ceea ce privește formularea de politici în acest domeniu va continua să se ghideze după principiul precauției¹.

Cunoștințele noastre actuale ne arată că trebuie să luăm măsuri imediate în domenii precum schimbările climatice, dispariția unor specii, pragurile de mediu și punctele critice ecologice. Aceste aspecte sunt însă complexe, iar pentru a dezvolta cele mai eficiente abordări avem nevoie de o înțelegere mai detaliată. PAM urmărește abordarea acestor provocări prin ameliorarea colectării, a gestionării și a utilizării datelor și a altor informații în UE, prin investiții în cercetare pentru eliminarea lacunelor de cunoștințe și prin dezvoltarea unei abordări mai sistematice a riscurilor noi și emergente.

6. Pentru realizarea obiectivelor stabilite în program vor fi necesare **investiții** adecvate și **inovații** în ceea ce privește produsele, serviciile și politicile publice, **atât din surse publice, cât și private**. Acest lucru este posibil numai dacă se ține cont în mod corect de impacturile asupra mediului și dacă **semnalele din partea pieței** reflectă și ele costurile reale suportate de mediu. În acest sens se înscriu aplicarea mai sistematică a principiului „poluatorul plătește”, eliminarea treptată a subvențiilor dăunătoare mediului, deplasarea presiunii fiscale de pe piața muncii către poluatori și extinderea piețelor pentru bunuri și servicii ecologice. Ca exemplu concret, PAM solicită dedicarea unei cote de cel puțin 20% din bugetul UE pe 2014-2020 pentru atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea. Companiile văd tot mai multe avantaje în extinderea procesului de ecoinovare și adoptarea tehnologiilor noi, în măsurarea impactului ecologic al activității lor și comunicarea informațiilor de mediu către investitori și clienți în cadrul rapoartelor anuale. PAM stabilește anumite modalități de continuare a acestor direcții.

7. A patra condiție propice din program este mai buna **integrare** a considerentelor de mediu în alte domenii politice, cum ar fi politica regională, agricultura, pescuitul, energia și transporturile. Evaluarea sistematică a impacturilor ecologice, sociale și economice ale inițiativelor politice și implementarea deplină a legislației privind evaluarea impactului ecologic vor asigura luarea unor decizii mai bune și conturarea unor abordări politice coerente, care să genereze beneficii multiple.

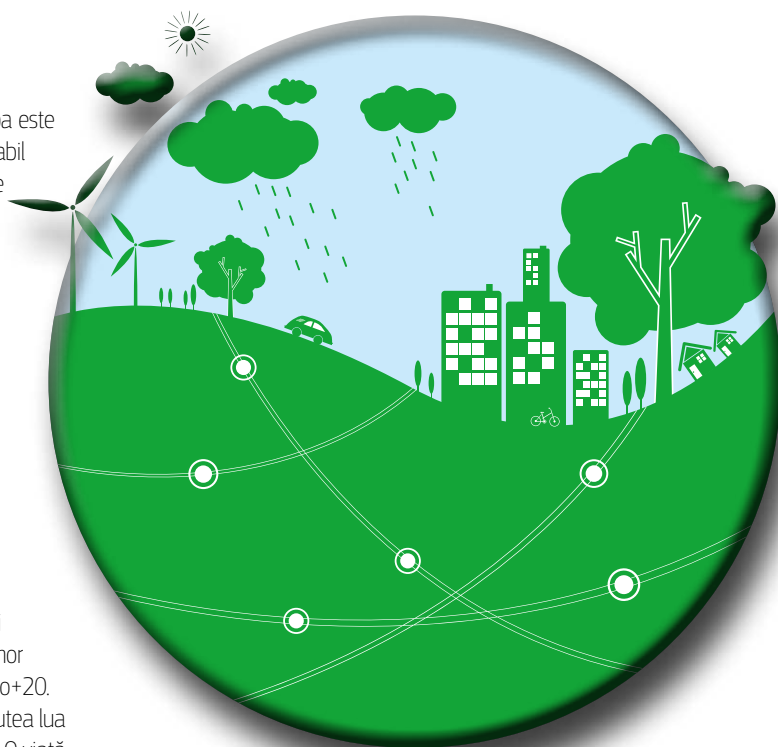
¹ Conform Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), principiul precauției este menit să garanteze un înalt nivel de protecție a mediului prin luarea de decizii preventive în cazul unor riscuri: http://europa.eu/legislation_summaries/consumers/consumer_safety/l32042_ro.htm

Provocările la nivel local, regional și global

La obiectivele prioritare prezentate până aici se adaugă încă două.

8. Primul este de a ajuta **orașele** să devină **mai sustenabile**. Europa este dens populată, iar până în 2020, 80% dintre cetățeni vor locui probabil într-un oraș mare sau în apropierea unui asemenea oraș. Orașele se confruntă adesea cu probleme comune, cum ar fi calitatea slabă a aerului, poluarea fonică, emisiile de gaze cu efect de seră, deficitul de apă și deșeurile. Abordarea acestor probleme presupune colaborare. De aceea, PAM vizează promovarea și extinderea inițiativelor care susțin partajarea inovării și a bunelor practici în orașe. Obiectivul este de a asigura că, **până în 2020**, cele mai multe **orașe din UE implementează politici durabile de planificare și proiectare urbană** și utilizează fondurile UE disponibile în acest scop.

9. Prioritatea finală se referă la **provocările globale mai largi**. Multe dintre obiectivele prioritare ale PAM se pot realiza numai în cooperare cu țări partenere sau ca parte a unei abordări globale. UE și statele sale membre sunt hotărâte să se implice într-un mod mai eficace în colaborarea cu partenerii internaționali pentru adoptarea unor obiective de dezvoltare durabilă pornind de la concluziile conferinței Rio+20. De asemenea, PAM își propune să analizeze și alte măsuri care s-ar putea lua pentru reducerea impacturilor asupra mediului dincolo de granițele UE. „O viață mai bună, în limitele planetei noastre” reprezintă un obiectiv global.

© iStock

© iStock

Linkuri

Puteți afla detalii suplimentare privind Programul general al Uniunii de acțiune pentru mediu până în 2020 la adresa:

<http://ec.europa.eu/environment/newprg/index.htm>

În plus, pe site-ul DG Mediu veți găsi informații mai detaliate privind politicile și acțiunile:

http://ec.europa.eu/environment/index_ro.htm

Oficiul pentru Publicații

doi:10.2779/63

ISBN 978-92-79-33917-2

9 789279 339172